

Romeinse Veldtocht Utrecht Lunetten - Centraal

Auteur: Marycke Naber

Fort Vechten, landgoed Amelisweerd, Kromme Rijn, DOMunder

De route loopt door Fort Vechten, waarnaast het Romeinse fort Fectio heeft gestaan, vervolgens door landgoed Amelisweerd en langs de Kromme Rijn naar het centrum van Utrecht. Op het Domplein heeft Castellum Traiectum gestaan. Onder het plein zijn daarvan nog oude muurresten te zien in DOMunder. Een bezoek is zeer de moeite waard. Reserveren noodzakelijk! Zie bij Kijken.

Dit is een van de zeven routes uit de wandelgids 'Romeinse Veldtochten' langs de Limes, de noordgrens van het Romeinse Rijk. In de rijk geïllustreerde gids vind je uitgebreide achtergrondinformatie, daarnaast boeiende themaverhalen van de hand van historica Ester Smit, over het dagelijks leven van de Romeinen en de oorspronkelijke bewoners van het gebied.

Routebeschrijving

Lijnwandeling Utrecht Lunetten - Utrecht Centraal, 14 km

NB Het terrein van Fort Vechten is gratis toegankelijk tijdens de openingstijden van het Waterliniemuseum. Zie bij Kijken!

Ga na het verlaten van het perron naar de achterkant van de fietstunnel, houd daarna rechts aan, ga aan het eind RA langs het spoor. Ga bij de spoorwegovergang RA, Mereveldseweg. Je kunt het graspad langs de afrastering aan de linkerkant nemen. Voorbij het metalen hek naar de golfbaan en na de bocht naar links staat links langs de weg een zogenaamde Limespaal, een van de 20 palen in de provincie Utrecht om de grens van het Romeinse Rijk aan te geven. Je passeert de oprit naar een golfbaan. Ga na het viaduct de 1e weg LA, Marsdijk, langs rustpunt Nieuw Slagmaat op nr. 5. Ga daarna aan het begin van de bocht naar rechts schuin RA over het smalle halfverharde pad.

Steek bij de parkeerplaats van Nieuw Wulven LA de weg over. Loop RD over het brede grindpad. Rechts zie je een replica van een wachttoren zoals ze langs de Limes stonden. Rechts en links van het pad zijn plattegronden van huizen van het kampdorp bij fort Fectio weergegeven. Je loopt de plek van fort Fectio binnen, dat zichtbaar is gemaakt door de betonnen plint met allerlei informatie.

Ga op de kruising RA. Dit is de hoofdweg van de Limes die doorliep langs de Rijn. Ga de trap af, aan het eind van het halfverharde pad RA over de asfaltweg, op de driesprong schuin LA door de leveranciersingang van Fort Vechten.

Het fort is rond 1869 gebouwd in het kader van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Onder het fort liggen de resten van het tien hectare grote kampdorp dat bij het castellum hoorde. Onder meer tijdens de bouw van het Waterliniemuseum zijn allerlei Romeinse resten gevonden.

Als het Waterliniemuseum gesloten is, loop dan aan het eind van het halfverharde pad vanaf fort Fectio LA over de asfaltweg. Ga op de Y-splitsing schuin RA over de halfverharde weg en al gauw schuin LA over het graspad. Ga aan het eind van het pad LA, zie verder bij #.

Volg de weg tussen de twee rode gebouwen door, ga daarna schuin RA omhoog het fort op. Ga bovenaan LA, een halfverhard pad. Loop in de bocht naar links RD langs de bovenkant van het Waterliniemuseum, daarna RD en volg de zandweg naar beneden.

Beneden aangekomen is links de ingang van het Waterliniemuseum met onder meer de Romeinen tentoonstelling (in Chambree 12) met opgegraven voorwerpen en een interactieve presentatie over Fectio en de andere twee castella in de stad Utrecht. Ook kun je aan de hand van vier personages iets zien van het dagelijks leven in de Romeinse tijd.

Loop terug en tussen de witte wanden van de coupure door.

Loop na de brug links langs het parkeerterrein. Ga aan het eind daarvan LA door het tunneltje (erg smal, dus kijk goed uit!). Na het spoor loop je in de bocht naar links (voor je restaurant Vroeg) over het klinkerpad langs de weg. Ga aan het eind RA over het fietspad en ga na het oversteken van de voorrangsweg LA over de asfaltweg.

1. Na het parkeerterrein passeer je een infopaneel over de landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen. Loop voorbij Landhuis Oud Amelisweerd uit 1770 en De Veldkeuken met informatiecentrum in het voormalige koetshuis. Ga na de brug LA langs de Tuinderij. Pad naar rechts en naar links negeren; ga na de bocht naar rechts LA over het bruggetje, op de driesprong schuin RA. Ga het 1e pad RA over de brug en meteen RA. Loop daarna RD over de brug en ga meteen LA over de volgende brug. Pad naar links negeren, ga aan het eind LA, een halfverharde weg. Ga in de bocht naar rechts schuin LA langs een metalen afsluitboom, aan het eind RA. Loop om Huis Nieuw Amelisweerd uit 1682 heen, houd daarna links aan over de brug en ga meteen RA langs het water. Loop in de bocht naar links schuin RA over het jaagpad langs de Kromme Rijn.

Als je naar restaurant Het Oude Tolhuys wilt, ga dan direct na het viaduct onder de A27 LA de trap op, bovenaan LA langs de snelweg, dan LA de trap af, beneden LA.

Je passeert een jaagpaal, waarlangs trekschuiten de bocht om geholpen werden.

2. Loop weer onder een viaduct door, houd daarna rechts aan langs het water. Houd ook na een volgend viaduct rechts aan, hier een breed asfaltpad. Loop bij twee bruggen RD, daarna onder een brug door. Loop aan het eind van het halfverharde pad RD, een klinkerweg (Krommerijn). Loop RD onder een brug door, bij de volgende brug RD langs de linkerkant van de Tolsteegsingel. Steek het Ledig erf over en ga schuin RA. Steek na de brug het plein en de straat over. Loop aan de overkant RD langs de rechterkant van café De Poort en ga meteen LA steil naar beneden door een tunneltje onder het café door. Na de haakse bocht naar rechts loop je over een werf van de Oude Gracht. Ga bij de Vollersbrug RA, de trap op en bovenaan LA. Loop bij de brug RD de trap af en over de werf. Loop de tweede houten trap op, ga bovenaan LA.

Ga LA de brug over en loop RD, Geertestraat. In de bocht naar rechts ga je LA door het

steegje, aan het eind RA langs de Geertekerk uit de 13e tot 15e eeuw. Steek aan het eind de weg over, loop RD over het asfaltpad en ga meteen RA over het smalle voetpad. Steek bij de brug de straat over en loop RD over het onverharde pad langs de linkerkant van de weg. Ga aan het eind schuin RA door het metalen hek van het Grand Hotel Karel V. Loop RD over het grindpad. Bij de ingang van het gebouw aan de rechterkant zijn onder meer een paar mozaïeken in Romeinse stijl aangebracht. Het hotel bevindt zich namelijk boven een Romeins grafveld. Houd links aan, loop voor de fontein RA tussen de gebouwen door en ga LA door het metalen hek, over het terras van restaurant Goede Louisa en RA door de uitgang. Ga RA en de 1e straat LA, Haverstraat. Steek de gracht over en loop RD, Hamburgerstraat. Loop op het kruispunt RD en ga voor de volgende brug LA, Nieuwegracht.

3. Loop bij de brug schuin RD, Pausdam, langs het 16e-eeuwse Paushuize. Dit is alleen te bezichtigen op de website. Ook in deze omgeving zijn veel Romeinse resten gevonden. Hier bevonden zich namelijk kampdorpen van het Castellum Traiectum. Ga op het kruispunt LA, Voetiusstraat. Ga na de kerk op het Domplein schuin LA, langs de ingang van DOMunder, waar restanten van het castellum samen met vroeg-middeleeuwse resten zijn blootgelegd. Zeer de moeite waard! Zie bij 'Kijken'..

Castellum Traiectum is begin jaren 40 na Chr. gebouwd. De aanvankelijk houten constructie met aarden wallen is zo te zien eveneens tijdens de Bataafse opstand platgebrand. Rond 200 na Chr. is het fort in tufsteen uitgevoerd.

Het plein is na 1826 ontstaan, toen het laatste puin van het door de tornado van 1674 ingestorte schip van de 13e tot 16e-eeuwse Domkerk is geruimd.

Loop via het poortje links van de Domtoren tussen nrs. 21a en 22 naar Flora's Hof, daar LA. (Flora's Hof sluit om 17.00. Loop, indien gesloten, onder de Domtoren door en RD, Servetstraat.) Verlaat Flora's Hof aan de rechterkant en ga LA, Servetstraat. De metalen band ter hoogte van nr. 6 geeft de zuidgrens van het castellum aan. Ga na de brug de 2e straat RA en meteen schuin LA, Buurkerkhof. Ga na Museum Speelklok in de Buurkerk RA, dan de 1e steeg LA, Buurkerksteeg.

Vanaf ongeveer 70 tot 275 bevond zich rond de huidige Buurkerk een tweede, ongeveer 1,6 hectare groot, kampdorp.

Aan het eind ziet je voor je Huis Zoudenbalch uit omstreeks 1467. Ga hier LA, Donkerstraat. Steek de winkelstraat over en loop RD, Kuipersteeg. Aan het eind, bij het Eloyen Gasthuis uit omstreeks 1440, ga je RA. Steek de Mariaplaats schuin over, loop aan het eind RD. Ga na de poort LA het trapje af en na de haakse bocht van de 11e-eeuwse kloostergang RA de tuin in, de Pandhof Sinte Marie. Ga in de verste hoek aan de linkerkant de trap op en loop RD. Ga aan het eind van het plein LA (Mariaplaats) en loop RD. Ga na de fietsenstalling en de verkeerslichten RA via de oversteekplaats, dan LA en even later RA de roltrap op, Hoog Catharijne. Volg daar de pijlen naar de stationshal.

Praktische informatie

Landelijk gebied, fort met museum, bosrijk landgoed, rivier, binnenstad van Utrecht. 40 % onverhard

Kijken

Waterliniemuseum met Romeinententoonstelling, Achterdijk 23, Bunnik, 030 656 5285, waterliniemuseum.nl. Met Museumkaart gratis

Landhuis Oud Amelisweerd (o.a. brede collectie Armando), Koningslaan 9, Bunnik, 030-8905460, moa.nl

DOMunder, 030 236 0080 (di t/m zo). Rondleiding 75 min. Tickets, start en info: Damplein 9 (VVV), Utrecht. Reserveren op domunder.nl

Museum Speelklok, Steenweg 6, Utrecht, 030 231 2789, museumspeelklok.nl

Eten en drinken

Rustpunt Nieuw Slagmaat, Marsweg 5, Bunnik, 030-6371539

Museumcafé in het Waterliniemuseum (entreekaart niet nodig), waterliniemuseum.nl

Restaurant Vroeg, Achterdijk 1, Bunnik, 030 820 1010, vroeg.nl

De Veldkeuken, Koningslaan 11, Bunnik, 030 761 0877, veldkeuken.nl

Restaurant Het Oude Tolhuys, Weg naar Rhijnauwen 13-15, 030 251 1215, hetoudetolhuys.nl

Café Ledig Erf, Tolsteegbrug 3, Utrecht, 030 231 7577, ledigerf.nl

Louis Hartlooper Complex, Tolsteegbrug 1, Utrecht, 030 232 0452, hartlooper.nl

Eetcafé De Poort, Tolsteegbarrière 2, Utrecht, 030 231 4572, eetcafedepoort.nl

Allerlei horecagelegenheden in het centrum van Utrecht

Overnachten

Stayokay Hostel, Rhijnauwenselaan 14, Bunnik, 030 656 1277, stayokay.com/nl/hostel/utrecht-bunnik

Stadsappartement La Perle, Twijnstraat 69, Utrecht, 06 2478 5927, laperleutrecht.nl

Grand Hotel Karel V (slapen boven een Romeins grafveld!), Geertebolwerk 1, Utrecht, 030 233 7555, karelv.nl

Overig: ontdek-utrecht.nl

Openbaar vervoer

Station Utrecht Lunetten, sprinter Utrecht Centraal richting Tiel

Station Utrecht Centraal

Bushalte Oud Amelisweerd, lijn 41 Wijk bij Duurstede - Utrecht Centraal

Bushalte Tolsteegbrug, stadsbus 2 naar Utrecht Centraal

Parkeren

PenR Utrecht Lunetten gratis

Deze wandeling is als pdf-bestand met topografische kaart en gps-track te vinden op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/romeinse-veldtocht-utrecht-lunetten---centraal/16404/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de rijk geïllustreerde wandelgids Romeinse Veldtochten beschrijft Marycke Naber zeven routes in het Limesgebied, de noordgrens van het Romeinse Rijk: langs reconstructies van Romeinse wegen, wachttorens en fundamenten van forten, en langs musea en dergelijke waar opgegraven Romeinse schatten te bezichtigen zijn. Historica Ester Smit heeft bij elk hoofdstuk boeiende themaverhalen geschreven over het dagelijks leven van de Romeinen en hun relatie tot de oorspronkelijke bewoners. De gids is te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4

Neem een abonnement!
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50